

København er en by på Uranus

ROHDEKODE . Jokum Rohde har skrevet en kosteligt melankolsk og rundtosset meta-sci-fi-roman om hovedstadens kollektivt fortrængte kosmiske fordobling.

Lars Bukdahl

Jokum Rohde: Vinterufo. 266 sider. 229 kr. Bangsbohave

Hos nogle forfattere, og gerne gennem et helt forfatterskab, er storbyer i lige så høj grad hovedpersoner som de enkelte hovedpersoner, og i lige så høj grad forskudt og fortegnet i forhold til virkeligheden. Det kunne være Dickens' skumle London og Gogols gale Skt. Petersborg, og det er i Danmark frem for alt Svend Åge Madsens labyrintiske Aarhus i hans prosa siden 70erne samt den 30 år yngre Jokum Rohdes depraverede København i hans dramatik, men især hans undervurderede prosa, siden 90erne. Man kunne kalde Rohde for en københavnerforfatter, hvis ikke det ville være mere præcist at sige, at København i hans bøger er Rohde-forfattet.

Den nye, hektisk sindrige, solidt svimlende roman, hans fjerde, *Vinterufo* (som deler titel og univers, altså København, med en digital novellette fra for otte år siden), er den foreløbige kulmination på iscenesættelsen af det særlige Jokumkøbenhavn, der er en slags hyperkitschet stilisering eller koncentrat af forestillingen om hovedstaden i dens mindst glamourøse årtier, 30erne, 50erne, 70erne. Der er overmeget plot, det vil sige cirka lige så meget, som der er tung, sej, mareridtspletet tristesse, så selvom jeg får røbet en del, gør det ikke så meget, fordi det nærparodisk, men også kun nær-, hele tiden jager og bider og sluger sin egen hale, plottet, således at ethvert referat automatisk bliver forpustet og forvirret (og forvirrende) – og hvornår har jeg ellers fået lov at opleve plotvirksomhed som en dyb, oprømt fornøjelse for både forfatter og læser, ud over hos netop S.Å. Madsen? Måske i Christian Dorphs og Simon Pasternaks kriminalromaner?

MEN ALTSÅ: Hovedpersonen, der er lige så meget hovedperson som København, Alfred Wechsel, afsoner 18 års hukommelsestab bagud i tiden for et (på grund af hukommelsestab) uvist »artsforræderi« og sættes til at assistere efterretningsvæsenet med at opklare nogle mord på science fiction-forfattere tilknyttet det revolutionære forlag Rød Mars. Han kommer på sporet af det kollektive tab af hukommelsen om Jordens erobringstogter rundt til andre planeter og oprettelse af nu forladte replikabyer, herunder et København, hvor tiden står 70er-stille, på Uranus og, nå ja, Venus' »nu« afsluttede kolonisering og affolkning af Jorden.

En central biperson er, i flere inkarnationer, sci-fi-forfatteren Rebecca Zola, der både optræder i København 1 og København 2, og på et tidspunkt ryger Wechsel gennem et ormehul til København 2 – og det er lige før det hæslende plotteri går i stå, fordi København nr. 2, fordi det ikke når længere end til 70erne, er Rohdes Ideal- og Kernekøbenhavn, som han ellers (for eksempel i hans og Søren Ulriks Thomsens kaffebordsbog *København con amore*) arkæologisk skal grave sig frem til. Men omsider ryger Wechsel tilbage til København 1 til yderligere opklaring og fordunkling og radikale identitetsproblemer og en crazy, ekstraterrestriel melankoli, der hele tiden er svær at skelne fra en stenet, satanisk humor.

Blandt de mere eller mindre fiktive litteraturhenvisninger til sidst i bogen nævnes Walter Tevis' roman *The Man Who Fell to Earth*, filmatiseret med David Bowie, det er cirka dér vi er, plus cut-up-mesteren William S. Burroughs og hans adept, den unge Dan Turèll, bare af-cut-uppet, om jeg så må sige, syreverdenerne limet bedragerisk sammen igen, og Svend Åge M., der hinsides Aarhus opererer med en forsinket spejlplanet, Mnemosyne. Men først og fremmest er det bare et veloplagt overophedet, roligt og rigt eksploderende Rohde-sammen, der for en gangs skyld nægter at begrænse sig, men bare fortsætter og fortsætter sine stemningsfulde, kringlede kolbøtter (mens plottet sluger sin egen hale – det er avanceret, men elementært underholdende skriftkoreografi).

DET ER MED SAMME skamløse, halvt oprigtige, halvt satiriske nostalgi, Rohde misbruger – han er i det hele taget en nostalgimisbruger, en fortidsjunkie – den gamle ufologi, såvel ufo-entusiastene som selve de flyvende tallerkener, og den gamle science fiction, som han som nævnt opfinder en hel revolutionær, kommunistisk afdeling af. Ved siden af fornøjelsen ved plotexces er en betydelig fornøjelse i romanen, igen for både forfatteren og læseren, navnene og titlerne – halvt eller to tredjedel fundet på – på ufo- og sci-fi-personer (Brinsley le Poer Trench!) og -organisationer (Sort Dværg!) og -publikationer:

»For dem, der ikke ved det, så skrev Johannes Kramer romanen *Sølvren Intelligens* i 1932, i hvilken han beskriver planeten Jorden som frelst af videnskaben. Alle dårligdomme udryddet af en verdensregering af videnskabsmænd, placeret på Nørrebro! Året efter udgivelsen bliver Kramer myrdet i sin lejlighed på Gammel Kongevej. Ved I, hvem der myrdede Kramer? Hans unge elskerinde. Ja, det var hendes fingeraftryk, man fandt på gerningsstedet. Men hun er som forsvundet i den blå luft. Hvad tror I, hun hed?«

Den primære grund til, at Jokum Rohde har skrevet en tyk, fantastisk roman, der hedder *Vinterufo*, er, at der bliver nødt til at være en tyk, fantastisk roman, der hedder *Vinterufo*, og den kunne ikke skrives af andre end denne kosmiske københavner.